

Algemene Voorwaarden Rijksuniversiteit Groningen voor WERKEN en daarmee samenhangende leveringen en diensten ten behoeve van nieuw-, aan- en verbouwprojecten van de universiteit

1. Begripsbepaling en definities

- 1.1 De opdrachtgever: Rijksuniversiteit Groningen (RUG), kantoorhoudende te 9712 CP Groningen, aan de Broerstraat 5, statutair gevestigd te Groningen.
- 1.2 De opdrachtnemer: de leverende onderneming, dan wel de uitvoerende onderneming, verder ook aan te duiden als leverancier of aannemer (o.a. bouwkundig, installatietechnisch) of adviseur (o.a. ingenieur, architect).
- 1.3 De overeenkomst: de tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer schriftelijk vastgelegde afspraken in bijvoorbeeld een opdrachtbrief of een raamovereenkomst inclusief de bijbehorende (digitale) opdrachtbonnen en/of andere schriftelijke afspraken waarin vermeld het werk en/of de levering en/of de werkzaamheden, eventueel nader beschreven in het bestek.
- 1.4 Het bestek: de beschrijving van het werk, de daarbij behorende tekeningen, de voor het werk geldende administratieve en technische voorwaarden, de nota(s) van inlichtingen en het proces-verbaal van aanwijzing zoals deze tenminste 5 werkdagen voor de aanbesteding schriftelijk door de opdrachtgever zijn meegedeeld.

2. Geldigheid

- 2.1 Deze Algemene Voorwaarden regelen de rechtsverhouding tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer.
- 2.2 Deze Algemene Voorwaarden vormen, met uitsluiting van alle algemene voorwaarden van de opdrachtnemer of derden, een geheel met de overeenkomst tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer als waren zij letterlijk daarin opgenomen.
- 2.3 Indien de partijen van deze Algemene Voorwaarden wensen af te wijken, zal dit uitdrukkelijk en schriftelijk door partijen overeengekomen moeten worden.
- 2.4 Op een gesloten overeenkomst tussen de opdrachtgever en een opdrachtnemer, die aannemer is, zijn integraal van toepassing, mits niet anders schriftelijk door beide partijen is overeengekomen:
  - deze Algemene Voorwaarden;
  - de UAV integrale editie 2012;
  - de door de opdrachtgever gehanteerde veiligheids- en gedragsregels.De bepalingen van deze Algemene Voorwaarden gaan bij onderlinge strijdigheid voor de UAV. Met het oog op het bepaalde in paragraaf 2 lid 1 UAV 2012 heeft, voor zover nodig, te gelden dat daar waar in deze Algemene Voorwaarden wordt afgeweken van de UAV, dit wordt aangemerkt als een uitdrukkelijke afwijking.

3. Overeenkomst

- 3.1 De overeenkomst komt, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, enkel tot stand indien deze namens opdrachtgever door een vertegenwoordigingsbevoegde medewerker wordt ondertekend.
- 3.2 Eventuele aanvullende gemaakte afspraken en/of gedane toezeggingen door of namens opdrachtgever, binden opdrachtgever uitsluitend en alleen indien deze door een vertegenwoordigingsbevoegde medewerker van opdrachtgever schriftelijk zijn bevestigd.
- 3.3 Directievoering maakt uitsluitend deel uit van de overeenkomst indien en voor zover dit expliciet in de overeenkomst is vermeld.
- 3.4 Wijzigingen op de overeenkomst dienen schriftelijk door partijen te worden vastgelegd.
- 3.5 Zodra de opdrachtnemer weet of verwacht dat het werk c.q. de levering c.q. de werkzaamheden niet tijdig (op)geleverd c.q. voltooid kunnen worden of hij anderszins niet tijdig zijn verplichtingen kan nakomen, zal hij de opdrachtgever hiervan schriftelijk op de hoogte stellen binnen 5 werkdagen na het ontstaan van en onder vermelding van de oorzaak of omstandigheden die tijdige (op)levering c.q. voltooiing onmogelijk maken.
- 3.6 In geval van storingen en/of calamiteiten informeert de opdrachtnemer onverwijld de opdrachtgever nadat hij hiervan kennis heeft genomen. Dit geldt ook in het geval er schade aan eigendommen van de opdrachtgever is opgetreden.

- 3.7 Indien de opdrachtnemer zich beroept op het niet na kunnen komen van de overeenkomst, dient de opdrachtnemer in overleg met de opdrachtgever al het mogelijke te doen om schade aan de levering en/of uitvoering van de werkzaamheden zo veel mogelijk te beperken.

4. Omvang van het werk (of van de leverantie)

- 4.1 Het werk en/of de leverantie en/of de werkzaamheden omvat(ten) het complete werk respectievelijk de complete leverantie respectievelijk alle werkzaamheden zoals beschreven in de overeenkomst.
- 4.2 De opdrachtnemer dient alle werkzaamheden te verrichten die redelijkerwijs behoren tot de leverantie en/of uitvoering. Daaronder vallen in ieder geval de werkzaamheden die nodig zijn om (i) aan de eisen van de opdrachtgever te voldoen en (ii) een aan de overeenkomst beantwoordende leverantie of advisering respectievelijk een aan de overeenkomst beantwoordend en volledig gebruiksgereed en goed functionerend werk (op) te leveren.
- 4.3 Voor het aanbrengen of plaatsen van een reclamebord waarop de handelsnaam van (de) opdrachtnemer(s) is (zijn) vermeld, behoeft de opdrachtnemer de voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.
De vorm en uitvoering van het reclamebord dienen uitgevoerd te worden overeenkomstig de eisen van de opdrachtgever.
- 4.4 De opleveringsbescheiden, waaronder meetrapportages, revisietekeningen en garantieverklaringen maken integraal deel uit van de omvang van het werk.

5. Prijzen

- 5.1 Alle door de opdrachtnemer vermelde prijzen zijn exclusief BTW.
- 5.2 De overeengekomen prijzen zijn vast tot einde opdracht c.q. werk of leverantie. Er vindt tussentijds geen verrekening van loonkostenwijzigingen en materiaalkostenwijzigingen plaats.
- 5.3 Indien met instemming van de opdrachtgever derden worden ingeschakeld, dan worden de kosten van deze derden geacht in de prijs van de opdrachtnemer te zijn inbegrepen en komen niet voor separate vergoeding door c.q. verrekening met de opdrachtgever in aanmerking.

6. Wijzigingen in het werk

- 6.1 Wijzigingen in de omvang van het werk worden schriftelijk opgedragen door de opdrachtgever. Betaling van meerwerk vindt alleen plaats als daarvoor voorafgaand aan de uitvoering een schriftelijke opdracht is verstrekt.
- 6.2 Indien – op verzoek of met instemming van de opdrachtgever – de overeenkomst niet geheel wordt uitgevoerd of tegen een lagere prijs wordt uitgevoerd dan oorspronkelijk is overeengekomen, zal de oorspronkelijke prijs dienovereenkomstig wegens minderwerk worden verlaagd.
- 6.3 Meer- en/of minderwerk dient op de (termijn) facturen apart vermeld te worden.
- 6.4 Wijzigingen in het werk resulteren nimmer in het verschuiven van de overeengekomen (op)leveringsdatum, behalve wanneer dit uitdrukkelijk schriftelijk vooraf is overeengekomen en door de opdrachtgever schriftelijk is goedgekeurd.
- 6.5 De opdrachtnemer maakt ten behoeve van de bouwvergaderingen een overzicht van de voorgestelde wijzigingen op het werk.

7. Levertijd

- 7.1 De levertijd gaat in vanaf het moment van ondertekening van de overeenkomst, tenzij in het bestek of overeenkomst anders is bepaald.
- 7.2 De overeengekomen levertijden en andere termijnen, dan wel de overeengekomen datum/data van (op)levering dienen stipt te worden nagekomen en zijn fatale termijnen.
- 7.3 De opdrachtnemer dient zorg te dragen voor het in bezit krijgen van alle voor het werk en/of de leverantie en/of de werkzaamheden noodzakelijke gegevens.

- 7.4 Het ontbreken van redelijkerwijs door opdrachtnemer te verkrijgen informatie is geen valide reden de overeengekomen levertijden of de datum/data van (op)levering te overschrijden, tenzij dit als gevolg van opzet en/of grove schuld is toe te rekenen aan de opdrachtgever.

8. Betaling

- 8.1 De opdrachtgever zal geen betalingen verrichten als de overeenkomst niet getekend geretourneerd is.
- 8.2 De opdrachtnemer dient vooraf een betalingsvoorstel met betalingstermijnen in bij de opdrachtgever. Indien de opdrachtgever dit voorstel goedkeurt, zal het in de overeenkomst worden opgenomen. Tenzij in de overeenkomst anders wordt overeengekomen, zal de betaling van de overeengekomen prijs als volgt plaatsvinden:
- 30% van de prijs na uitvoering van minimaal 35% van de in de opdracht begrepen werkzaamheden en/of leveranties op het werkadres;
  - 30% van de prijs na uitvoering van minimaal 65% van de in de opdracht begrepen werkzaamheden en/of leveranties op het werkadres;
  - 35% bij gereed melding of de eerste oplevering van het werk respectievelijk de leverantie respectievelijk de werkzaamheden;
  - 5% na 3 maanden na de (op)leverdatum en indien door de opdrachtgever is vastgesteld dat de opdrachtnemer aan al zijn verplichtingen volgens de overeenkomst heeft voldaan.
- 8.3 De opdrachtnemer dient elke factuur digitaal in een niet wijzigbaar Pdf-bestand aan de opdrachtgever te sturen (crediteuren-FSSC@rug.nl) en vergezeld te doen gaan van het door of namens de opdrachtgever afgegeven opdrachtnummer en/of een verklaring waarin de verschuldigdheid van een termijnbetaling wordt bevestigd.
- 8.4 De opdrachtgever kan in voorkomende gevallen van de opdrachtnemer een bankgarantie of concerngarantie met een maximale hoogte van 5% van de opdrachtsom verlangen.
- 8.5 Betaling ontslaat de opdrachtnemer niet van enige garantie en/of aansprakelijkheid.
- 8.6 De opdrachtgever is bevoegd door haar aan de opdrachtnemer of aan met de opdrachtnemer gelieerde ondernemingen verschuldigde bedragen, ongeacht of de betreffende bedragen al dan niet opeisbaar zijn, te verrekenen met vorderingen die zij heeft op de opdrachtnemer en met de opdrachtnemer gelieerde ondernemingen dan wel de betaling ervan op te schorten.
- 8.7 Indien opdrachtgever gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de opdrachtnemer haar verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst niet of niet tijdig zal nakomen, is opdrachtgever gerechtigd om van de opdrachtnemer genoegzame zekerheid te verlangen voor de nakoming van de overeenkomst. Indien de opdrachtnemer in gebreke blijft met het stellen van de door opdrachtgever verlangde zekerheid, is opdrachtgever bevoegd de overeenkomst met onmiddellijke ingang te ontbinden.

9. Intellectuele eigendom

- 9.1 Tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen, is uitsluitend de opdrachtgever de rechthebbende met betrekking tot alle intellectuele eigendomsrechten betreffende (het ontwerp van) het werk c.q. de leverantie c.q. (het resultaat van) de werkzaamheden waarop de overeenkomst betrekking heeft.
- 9.2 Tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen, heeft uitsluitend de opdrachtgever het exploitatierecht (waaronder het recht op openbaarmaking, verwezenlijking en verveelvoudiging) van door de opdrachtnemer vervaardigde ontwerpen, tekeningen, schetsen, foto's etc., alsmede van alle voorwerpen of informatiedragers die van zijn ontwerp een afbeelding of voorstelling vormen.
- 9.3 De opdrachtnemer wordt, voor zover nodig, geacht afstand te hebben gedaan van c.q. zal zich niet beroepen op zijn/haar zogenaamde persoonlijkheidsrechten, ten behoeve van het belang van de opdrachtgever om naar eigen inzicht wijzigingen aan te kunnen brengen in (het ontwerp van) het werk c.q. de leverantie c.q. (het resultaat van) de werkzaamheden waarop de overeenkomst betrekking heeft.
- 9.4 Voor zover nodig zal de opdrachtnemer op eerste verzoek van de opdrachtgever eraan meewerken en al het nodige doen om de in de vorige leden van dit artikel bedoelde

- rechten ten behoeve van de opdrachtgever te vestigen en/of te bekrachtigen.
- 9.5 Het is opdrachtnemer niet toegestaan om zonder overleg en schriftelijke goedkeuring vooraf van opdrachtgever, publicaties in welke vorm dan ook (papier of digitaal) uit te doen gaan over het werk.

10. Garantie

- 10.1 Indien er sprake is van een werk, garandeert de opdrachtnemer de deugdelijkheid van de verwerkte materialen, de juiste montage in het werk en de goede werking van het werk gedurende de in lid 3 van dit artikel genoemde termijnen. De opdrachtnemer heeft een schriftelijke meldingsplicht zodra hij constateert dat het ontwerp de deugdelijkheid en/of garantie in gevaar brengt. Indien sprake is van een leverantie, garandeert de opdrachtnemer de afwezigheid van gebreken gedurende de in lid 3 van dit artikel genoemde termijn. De opdrachtnemer zal ter zake van haar garantieverplichtingen een garantieverklaring verstrekken waarin die garantieverplichting nader wordt uitgewerkt.
- 10.2 De garantieverplichting gaat in vanaf de datum van (op)levering van het werk respectievelijk de leverantie.
- 10.3 Indien in het bestek of in de overeenkomst geen andere garantietermijn is overeengekomen, geldt een garantietermijn van 12 maanden voor installaties en 10 jaren voor alle overige werken. Voor leveranties geldt de wettelijke garantietermijn, voor zover niet anders schriftelijk is overeengekomen.
- 10.4 Opdrachtgever heeft tijdig geklaagd als bedoeld in art. 6:89 BW en 7:23 BW, indien een kennisgeving door opdrachtgever van een gebrek is verricht binnen de geldende garantietermijn.
- 10.5 Indien er sprake is van een gebrek, draagt de opdrachtnemer er zorg voor dat hij op eerste aanzegging van de opdrachtgever het gebrek herstelt, dan wel – indien herstel naar het oordeel van de opdrachtgever niet mogelijk is – de desbetreffende zaak vervangt c.q. werkzaamheden opnieuw uitvoert, onverminderd de overige rechten van de opdrachtgever waaronder het recht op schadevergoeding. De opdrachtnemer dient binnen een door de opdrachtgever gestelde redelijke termijn een aanvang te maken met herstel respectievelijk vervanging respectievelijk heruitvoering, tenzij schriftelijk anders is afgesproken op grond van de garantieverplichting, en vervolgens met bekwame spoed te voltooien.
- 10.6 Indien de opdrachtnemer niet binnen een redelijke door de opdrachtgever gestelde termijn aan zijn garantieverplichtingen voldoet, is de opdrachtgever gerechtigd op kosten van de opdrachtnemer het gebrek zelf te (doen) herstellen of de desbetreffende zaken (doen) vervangen c.q. de desbetreffende werkzaamheden opnieuw uit te (doen) voeren.
- 10.7 Na herstel of vervanging c.q. het opnieuw uitvoeren geldt de garantieverplichting van de opdrachtnemer onverkort voor het desbetreffende (deel van het) werk c.q. de zaak respectievelijk voor de desbetreffende werkzaamheden.

11. Tevredenheidsverklaring

- 11.1 De opdrachtgever vraagt van opdrachtnemer geen tevredenheidsverklaring en verstrekt deze ook niet. De opdrachtgever verstrekt slechts een algemene verklaring dat er door opdrachtnemer aan een bepaald project (met nadere omschrijving) is meegewerkt.

12. Aansprakelijkheid

- 12.1 De opdrachtnemer is jegens de opdrachtgever aansprakelijk voor toerekenbare tekortkomingen. Tekortkomingen van werknemers van de opdrachtnemer worden in de verhouding tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer in alle gevallen aangemerkt als tekortkomingen door de opdrachtnemer, ook voor zover sprake is van detachering. Voor zover nakoming niet reeds blijvend onmogelijk is, geldt de wettelijke regeling van verzuim van de schuldenaar.
- 12.2 In geval van een toerekenbare tekortkoming van de opdrachtnemer zal zij, tenzij dat redelijkerwijs niet van de opdrachtgever gevergd kan worden, in de gelegenheid worden gesteld om in goed overleg met de opdrachtgever binnen een redelijke termijn de tekortkoming voor haar rekening te herstellen en/of de daaruit voortvloeiende schade te beperken of op te heffen. Dit laat de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer voor schade ten gevolge van de tekortkoming onverlet.

- 12.3 De door de opdrachtnemer, die adviseur is, te vergoeden schade, is beperkt tot een bedrag gelijk aan drie maal de advieskosten met een maximum van € 2.500.000. De in dit artikellid omschreven bedragen zijn exclusief eventueel verschuldigde BTW. De beperking van aansprakelijkheid geldt niet voor andere opdrachtnemers, zoals leveranciers en aannemers. De opdrachtnemer die adviseur is, is verplicht om een adequate beroepsaansprakelijkheidsverzekering af te sluiten waarvan de polis tenminste dekking biedt tot een beloop van driemaal de waarde van de opdracht over alle fasen, per project, met een maximumbedrag van € 2.500.000 per gebeurtenis. Opdrachtnemers die geen adviseur zijn, zijn eveneens verplicht een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten die afdoende dekking biedt in relatie tot de te lopen risico's. Op eerste verzoek van de opdrachtgever zullen bewijsstukken van deze verzekering aan haar worden verstrekt.

13. Verbod uitbesteding/overdracht

- 13.1 De opdrachtnemer mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever geen derden inschakelen voor de uitvoering van de overeenkomst of een onderdeel daarvan. Een door de opdrachtgever gegeven toestemming ontslaat de opdrachtnemer niet van enige verplichting uit de tussen partijen gesloten overeenkomst, in het bijzonder artikel 14.

14. Aangelegenheden ten aanzien van het personeel van opdrachtnemer

- 14.1 Het bepaalde in dit artikel geldt indien sprake is van een overeenkomst van opdracht of een overeenkomst van aanneming van werk.
- 14.2 De opdrachtnemer staat er voor in dat de werknemer(s) van de opdrachtnemer voldoende gekwalificeerd zijn voor het te leveren werk, de leverantie of de te leveren diensten en dat de door de opdrachtnemer gebruikte hulpmiddelen voldoen aan al het geen op grond van wettelijke bepalingen is voorgeschreven ten aanzien van kwaliteit, arbo en milieu.
- 14.3 De opdrachtnemer dient zich bij de uitvoering van de overeenkomst te houden aan geldende wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsvoorwaarden en aan de CAO die voor de opdrachtnemer van toepassing is. De opdrachtnemer dient te beschikken over het binnen de sector gebruikelijke certificaat of keurmerk, welk certificaat of keurmerk mede waarborgt dat zijn eigen personeel betaald wordt conform de wet- en regelgeving en de CAO en dat alle wettelijke normen ten aanzien van werkveiligheid en Arbowetgeving worden nageleefd.
- 14.4 De opdrachtnemer staat er jegens de opdrachtgever voor in dat hij zowel met betrekking tot zijn eigen personeel als personeel van door hem (met inachtneming van artikel 13) ingeschakelde derden voldoet aan de eisen als bedoeld in de toepasselijke CAO en de wet (waaronder de Wet Arbeid Vreemdelingen, waarin onder andere bepalingen zijn opgenomen omtrent registratievereisten voor niet-Nederlandse werknemers).
- 14.5 Telkens indien de opdrachtnemer bij de uitvoering van de overeenkomst andere partijen wil betrekken, dient de opdrachtnemer bedacht te zijn op een opvallend lage inschrijfprijs dan wel andere signalen waaruit de opdrachtnemer het vermoeden kan ontlenen dat mogelijk sprake zou zijn van enige vorm van wetsontduiking, uitbuiting van derden (inclusief eigen werknemers) en benadeling van de fiscus.
- 14.6 De opdrachtnemer dient alle arbeidsvoorwaardelijke afspraken met betrekking tot voldoening van verschuldigd loon en toeslagen ten behoeve van zijn werknemers betrokken bij de uitvoering van de overeenkomst op een inzichtelijke en toegankelijke wijze vast te leggen in zijn loonadministratie.
- 14.7 De opdrachtnemer dient alle in dit artikel beschreven contractverplichtingen onverkort op te leggen aan alle partijen waarmee hij afspraken maakt en/of overeenkomsten aangaat ten behoeve van de uitvoering van de overeenkomst. De opdrachtnemer dient bovendien vooraf én gedurende de looptijd van de werkzaamheden zich ervan te vergewissen of door hem ingeschakelde derden ten opzichte van eigen werknemers, onderaannemers of leveranciers de wet- en regelgeving en de CAO naleven respectievelijk voldoen aan het bepaalde in dit artikel. De opdrachtnemer is verplicht ten aanzien van deze partijen te handelen op gelijke wijze als omschreven in dit artikel. De opdrachtnemer dient zijn bevindingen ten aanzien van deze bepaling vast te leggen, als onderdeel van de in dit artikel bedoelde informatie.

- 14.8 De opdrachtnemer zal bij de uitvoering van de overeenkomst geen partijen betrekken waarvan, bij de door de opdrachtnemer voor de totstandkoming van een overeenkomst uit te voeren controle, blijkt dat deze, en/of de bestuurder(s) van die partij, niet beschikken over een bekende woon- of verblijfplaats in Nederland, dan wel niet zijn ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.
- 14.9 Indien op enig moment blijkt dat de opdrachtnemer niet heeft voldaan aan zijn verplichting om de werknemers conform de wet- en regelgeving en CAO te betalen en/of indien sprake is van een nabetalingsplicht van de opdrachtnemer ter zake, zal de opdrachtnemer deze (na)betalingsverplichting met onmiddellijke ingang nakomen en daarvan deugdelijk bewijs aan de opdrachtgever verstrekken.
- 14.10 Opdrachtnemer vrijwaart de opdrachtgever voor alle aanspraken van derden die voortvloeien uit de door de opdrachtnemer verrichte werkzaamheden, waaronder die ter zake van eventuele boetes op grond van schending van de Wet Arbeid Vreemdelingen dan wel andere wettelijke bepalingen en loonvorderingen ingevolge artikel 616a en/of artikel 616b Boek 7 Burgerlijk Wetboek. De opdrachtnemer dient de desbetreffende bedragen op eerste aanzegging te voldoen aan de opdrachtgever, bij gebreke waarvan de opdrachtgever gerechtigd is deze bedragen op de eerstvolgende termijn in te houden, te verrekenen met vorderingen die de opdrachtnemer op de opdrachtgever heeft, dan wel op andere wijze te verhalen.
- 14.11 Indien de opdrachtgever nadere informatie en/of bewijsstukken van de opdrachtnemer verlangt in verband met hetgeen is opgenomen in dit artikel, is de opdrachtnemer verplicht binnen 10 werkdagen de gevraagde informatie c.q. bewijsstukken te verstrekken. De opdrachtgever is gerechtigd om ontvangen signalen over onderbetaling te laten valideren. Afhankelijk van de situatie kan de opdrachtgever hiertoe vakorganisaties en/of bevoegde instanties om medewerking verzoeken. Belanghebbende partijen worden door de opdrachtgever geïnformeerd over signalen van onderbetaling, en het hierop volgende traject. De opdrachtnemer zal deze processen niet belemmeren en zal medewerking verlenen aan het valideren van de signalen en de omgang met bevoegde instanties.

15. Opzegging

- 15.1 De opdrachtnemer is niet gerechtigd de overeenkomst tussentijds op te zeggen, onverlet zijn rechten op grond van de wet in geval van toerekenbare tekortkoming aan de zijde van de opdrachtgever.
- 15.2 De opdrachtgever is gerechtigd de overeenkomst ter zake van een werk, werkzaamheden of leverantie tussentijds op te zeggen middels een schriftelijke mededeling aan de opdrachtnemer, onder vermelding van de grond van opzegging en de datum waarop de opzegging ingaat.
- 15.3 Indien de opdrachtgever de overeenkomst met een adviseur opzegt op een grond die bij de opdrachtnemer is gelegen en de opdrachtgever (het resultaat van) de door de adviseur verrichte werkzaamheden wel wil blijven gebruiken, dan is de opdrachtgever verplicht op declaratie van de adviseur naar de stand van de werkzaamheden ten tijde van het moment dat de opzegging in werking treedt, te betalen de overeengekomen (resterende) prijs en kosten onder aftrek van 10% van de totale overeengekomen prijs, onverminderd de overige rechten van de opdrachtgever waaronder het recht op schadevergoeding. Indien de opdrachtgever de overeenkomst met een adviseur opzegt op een grond die bij haar zelf is gelegen en de opdrachtgever (het resultaat van) de door de adviseur verrichte werkzaamheden wel wil blijven gebruiken, dan is de opdrachtgever verplicht op declaratie van de adviseur naar de stand van de werkzaamheden ten tijde van het moment dat de opzegging in werking treedt, te betalen de overeengekomen (resterende) prijs en kosten vermeerderd met 10% van het resterende deel van de overeengekomen prijs die de opdrachtgever verschuldigd zou zijn bij de volledige vervulling van de overeenkomst.

16. Ontbinding

De opdrachtgever kan de overeenkomst met onmiddellijke ingang ontbinden in het geval:

- de opdrachtnemer in staat van faillissement is verklaard, op hem (voorlopige) surseance van betaling van toepassing is verklaard of indien opdrachtnemer is toegelaten tot de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen;
- de opdrachtnemer zijn of haar onderneming staakt;
- de opdrachtnemer overlijdt;
- de opdrachtnemer de verplichtingen zoals opgenomen in artikel 14 niet nakomt;
- andere gevallen waarin de wet de opdrachtgever de bevoegdheid toekent de overeenkomst te ontbinden.

17. Overmacht

Indien als gevolg van overmacht het voor de opdrachtnemer onmogelijk is voor een periode langer dan een maand de overeenkomst na te komen, hebben zowel de opdrachtgever als opdrachtnemer het recht de overeenkomst te beëindigen. Geen der partijen zal alsdan recht hebben op vergoeding van schade, doch de opdrachtgever zal het recht hebben op restitutie van vooraf betaalde termijnen, voor zover door de opdrachtnemer hiervoor geen vergelijkende prestatie(s) is (zijn) geleverd.

18. Geschillen en toepasselijk recht

- 18.1 Partijen zullen zich inspannen om eventuele geschillen verband houdende met de totstandkoming, de uitleg, de uitvoering of de beëindiging van een overeenkomst, in onderling overleg op te lossen.
- 18.2 Onverminderd het bepaalde in het voorgaande lid van dit artikel zullen alle geschillen verband houdende met de totstandkoming, de uitleg, de uitvoering of de beëindiging van een overeenkomst ter keuze van de opdrachtgever worden beslecht hetzij (i) door de burgerlijke rechter te Groningen dan wel bij de burgerlijke rechter die op grond van de wet bevoegd is om daarvan kennis te nemen, onverminderd het recht van partijen op hoger beroep en cassatie, hetzij (ii) door arbitrage overeenkomstig het arbitragereglement van de Raad van Arbitrage voor de Bouw, zoals dit drie maanden vóór het tot stand komen van de overeenkomst luidt.
- 18.3 Indien de opdrachtnemer over een geschil verband houdende met de totstandkoming, de uitleg, de uitvoering of de beëindiging van een overeenkomst een procedure aanhangig wenst te maken, dan dient hij tenminste acht dagen voordat hij dat daadwerkelijk doet de opdrachtgever schriftelijk uit te nodigen om een keuze te maken zoals bedoeld in het voorgaande lid van dit artikel. Die keuze is bindend voor de opdrachtnemer. In geval van arbitrage zal tenminste een van de arbiters een jurist zijn.
- 18.4 Op de overeenkomst is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

juni 2016